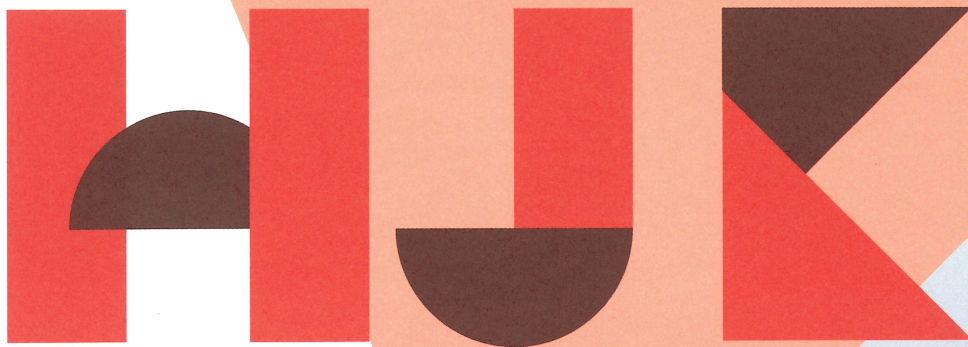

Vakblad voor ontwikkeling, opvoeding
en onderwijs aan jonge kinderen

Taal

**Woordenschat
in een stroom-
versnelling**

Ouders

**Samen aan
groepsvorming
werken**

**Spelen met
sterke taal**

Aan de slag!
Muzieknotatie

Klank- vormen

TEKST MICHEL HOGENES

Muziek maken en noten kunnen lezen lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden te zijn. Niets is echter minder waar. Er zijn muziektradities waarin helemaal geen muzieknotatie wordt gebruikt.

Muzieknotatie is slechts een hulpmiddel om muziek te kunnen onthouden of door andere mensen te laten uitvoeren. Het noteren van muziek kan op verschillende manieren. Met noten, maar ook met woorden, cijfers, stippen en strepen. Of met bekertjes.

1 Muziek klappen

De kinderen klappen alleen de rode bekertjes. 1-2-3-4:
Klap-rust-rust-rust.
Klap-rust-klap-rust.
Klap-rust-rust-klap.
Klapklap-rust-rust-rust.

2 Muziek met instrumenten

Eenvoudiger voor jonge kinderen omdat het minder dwingend hoeft te worden uitgevoerd, is een grafische partituur. Als leerkracht bepaal je zelf hoeveel verschillende

instrumenten je in wil zetten. Ook kun je een aantal kinderen eenzelfde instrument geven. De vorm van de notatie geeft weer wat je wil horen. Zo zijn bekkens en triangels lang klinkende instrumenten. Je slaat ze aan waardoor ze een klank produceren die steeds zachter wordt. Een trommel daarentegen is kort klinkend en wordt daarom als stip genoteerd. Hoe groter de vorm, hoe harder de klank. Over de notatie van de rasp kun je twisten. De klank gaat namelijk niet van hoog naar laag en weer terug. Maar de vorm representeert de beweging die de kinderen maken: heen en weer.

Triangel				
Rasp		www		www
Bekken				
Trommel				

Deze 'partituur' kun je op het digibord tonen of op papier tekenen.

3 Partituur tekenen

Er is maar weinig fantasie nodig om zelf een partituur te bedenken. Helemaal leuk wordt het als je samen met de kinderen een partituur gaat maken. Ze kunnen vormen op een blad plakken, maar ook zelf een

partituur tekenen. Het is interessant om het met kinderen ook te hebben over de klankeigenschappen: toonhoogte (hoog-laag), toonduur (kort-lang, langzaam-snel), klanksterkte (hard-zacht) en klankkleur (dof-scherp, beschrijving van een instrument). Klankkleur is niet grafisch te noteren.

Youtube is een geweldige vindplaats. Ook voor muziek die op allerlei manieren is vastgelegd. Bijvoorbeeld *Stripsody* van Cathy Berberian, een stripverhaal dat in 1966 door Berberian verklankt is. De zoekterm 'graphical music' levert nog veel meer interessante filmpjes op.

Michel Hogenes

(m.hogenes@hhs.nl) is docent aan de pabo van De Haagse Hogeschool en de Master Kunsteducatie van Codarts, Hogeschool voor de Kunsten, Rotterdam